

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 8. Vtrum cibus, vel potus præsumptus impediatur communionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

14 Peccatori occulto publice danda Eucharistia, non priuatim.

Dico Secundò, Si crimen non est publicum, sed tamen Sacerdoti notum, non potest quidem Eucharistiam ei in publico denegare; priuatim tamen debet, nisi forte hoc crimen ei ex confessione Sacramentali constaret.

Prior pars patet: Quia Sacramenta sunt communia Ecclesie bona: atqui bona communia Reipublice non sunt per publicum ministrum dispensanda, præsertim in publico, ex priuata scientia, sed ex publica: ergo cum hic publice probus habeatur, non possunt ei publice Sacramenta ab Ecclesie ministro denegari. Quod confirmatur Primò, Quia ex contrario sequerentur grauiora scandala & perturbaciones in Ecclesia; scilicet alienaciones populi à Sacramentis Ecclesie, & à Sacerdotibus, & iniustæ multorum infamaciones, & alia huiusmodi. Confirmatur Secundò, A simili, in iudice qui cum sit minister iustitiæ, quæ est bonum commune, non potest ex priuata scientia ius dicere, sed tantum ex publica: ergo &c. Confirmatur Tertio, Exemplo Christi Domini, qui etiam Iudæ, occulto peccatori, vnà cum alijs sedenti, & quasi petenti, suum Corpus dedit.

Altera Pars, scilicet in occulto deneganda: Probatur, quia hic non timentur illa incommoda: quare ius diuinum, videlicet ne *Santum Actur canibus*, vim suam obtinet: hoc enim cauendum, quantum in nobis est. Vnde etiam Pastor tunc debet denegare; quidquid dicat Sotus d. 12. art. 1. q. 6. qui existimat Parochum non posse recusare, cum ex officio teneatur, & alter ius habeat ab eo petendi. Sed decipitur: nam peccator occultus nullum verum ius habet petendi Eucharistiam in illo prauo statu; sicut neque indignè tractandi re sacram: sed solum habet ius putatiuum; ratione cuius non potest publice repelli. Priuatim tamen repelli debet, vbi illa iuris præsumptio cessat: quod aperte habetur in Concilio Valensi cap. 8. & citatur à Gratiano. 6. q. 2. Canone *Si tantum*.

Tertia Pars Probatur; quia quando crimen constat ex confessione, si ei recusat Eucharistiam, videris tuo modo agendi confessio crimina ei exprobrare, vel aliquo modo extra confessionem obijcere; quod nullo modo licet, ne confessio odiosa reddatur. Vnde debes ei Eucharistiam, etiam in occulto, porrigere; idque ordinariè in praxi seruandum. Si tamen commodè aliquo honesto prætextu posses dissimulare, quasi oblitus, vel quasi desint hostiæ, vel aliud impedimentum sit, id esset amplectendum. Vide Nauarrum c. 21. num. 55. Siluestrum Eucharistia 3. qu. 5. Paludanum dist. 9. qu. 4. conclusione 3.

ARTICVLVS VII.

Vtrum nocturna pollutio impediat à Communionem?

15 Pollutus ex peccato quando & quantum peccet comunicado.

Respondet D. Thomas varijs distinctionibus, quas vide apud ipsum. Notandum, Si quis post pollutionem ex peccato mortifero prouenientem communicet, vel celebret, modò antea de peccato illo sit confessus & contritus, nec vllus amplius restet libidinis sensus, vel mentis distractio; seseque ad deuotionem excitet: non peccat, quamuis nulla grauis causa illum ad communi-

candum, vel celebrandum vrgeat; sed sola deuotio, vel honor Dei ad hoc inclinet. Ita Paludanus suprâ dist. 9. & Nauar. cap. 21. num. 51. Ratio est, Quia nihil necessariò impedit comunionem præter peccatum mortiferum præsens. Distractio autem & imaginatio, quæ residua esse potest ex libidinis fluxu, solum impedit ex decencia; ita vt sit peccatum veniale cum ea communicare, nisi aliqua grauis causa vrgeat, & tunc homo faciat quod in se est, vt eam depellat. Tunc enim ne veniale quidem erit. Ipsa autem corporalis pollutio, cum omnino præterierit, & nihil eius extet, nullo modo per se impedire potest: præsertim cum neque ipsa peccati mortiferi macula præterita impediatur. Itaque, si peccatum deletum sit, & omnis distractio inde orta sit depulsa; nihil restat quod comunionem impedire queat.

Idem dicendum de pollutione nocturna, quæ sine peccato accidit, si nulla inde mentis ineptitudo restet. Item de actu coniugali, quo quis necessitate reddidit debitum; & etiam quo quis petijt, modò nõ libidine, sed solius prolis amore. Quod si affectu voluptatis, consulendum vt eo die abstineat; quia ordinariè est peccatum veniale, ob distractionem remanentem, & affectum mentis non satis purgatum.

Curandum autem, vt si quis noctu, etiam sine peccato, talem fluxum sit passus, eo seruentius se excitet ad deuotionem, vt nulla restet in mente distractio aut libidinis sensus; alioquin esset saltem veniale sic communicare: nam quantum in nobis est, etiam omnes distractiones in perceptione huius Sacramenti sunt euitandæ. Vide Nauarrum suprâ.

Quæri hæc non incommodè posset, Vtrum qui ex praua consuetudine remanente post penitentiam, se dormiens aut semidormiens turpiter tangendo polluit, teneatur sub peccato mortali querere remedium?

Respondeo, Qui ex praua consuetudine post penitentiam remanente se dormiens aut semidormiens turpiter tangendo polluit, teneatur sub peccato mortali querere remedium, & impedire ne id faciat. Teneatur enim in se impedire illud materiale peccatum, quod non naturaliter, sed per prauam phantasiã ipse in se operatur, membris suis voluntarium motu habentibus. Sicut si dormiret cum alio, & in somnis eum foedè vel præposterè contingeret &c. teneretur huic malo remedium adhibere: vel si id ipsi ab alio accideret: alioquin censeretur in illud consentire. Secus est de pollutione naturali quæ absque turpi contactu in somnis accidit. Remedium autem præter cætera, & spiritualia, esse potest, vt manus faciã ex collo demissa colligantur, vt ad illum locum non possint demitti. Itè abstinencia cibi & potus &c.

Cor peccatori occulto publice danda sit Eucharistia.

Quid si Sacerdos non sciat crimen, nisi ex confessione.

16 Quid de eo, qui sine peccato, vel ex actu coniugali, pollutus est.

Quid nocturno pollutio agendi, vt sequenti die comunicet.

Nocturna pollutio quando sub mortali cauenda?

ARTICVLVS VIII.

Vtrum cibus vel potus presumptus impediat Communionem?

Respondetur; Corpus Domini à ieiunis sumendum esse; quod est traditio Apostolica; vt docent multi Patres, & inter hos Augustinus epistola 118. c. 6. *Ex hoc placuit Spiritui sancto, vt in honorem tanti Sacramenti in os Christiani prius Dominicum*

18 Corpus Christi non nisi à ieiunis sumendum.

M m m iij mimicum

minicum Corpus intraret, quam reliqui cibi: nam idem per vniuersum orbem mos iste seruatur. Capite tamen 7. ait, quosdam semel in anno ad imitationem Domini post cenam hoc Sacramentum sumere: quam consuetudinē dicit se nec probare, nec improbare. Et Concilium Carthaginense III. cap. 29. Vt, inquit, Sacramenta altaris non nisi à ieiunis hominibus celebrentur, excepto vno die anniuersario, quo caena Domini celebratur. Hæc tamen exceptio nunquam fuit vniuersalis, & iam penitus est abrogata; vt colligitur Cap. Ex parte, de Celebratione Missarum; vbi Innocentius III. statuit, ne Sacerdos, quando secundum sacrum postea facturus est, tunc in priori sumat abluitionem. Et ex Concilio Constantiensi sess. 13. vbi damnatur abusus quorundam, qui post cibum celebrabant.

An in die
Cenæ li-
ceat à non
ieiunis
sumi?

19
Infirmi,
vel suppi-
cio extre-
mo afficiē-
di, etiam
non ieiuni
communio-
ne possunt.

Hic tamen duo sunt notanda. Prius est: Infirmis, qui sunt in periculo vitæ, posse dari Eucharistiam post cibum, etiã sæpius in eodem morbo, interpositis septem vel octo diebus, si periculum perseveret. Ita Bartholomæus Fumus verbo *Communio* §. 18. Pari ratione post cibum dari potest extremo supplicio afficiendis, si illud in alterum diem differri nequit: maioris enim momenti est, vt non discedant ex hac vita sine viatico, quam vt non violetur illa constitutio Ecclesiastica de Ieiunio.

An Sacer-
dos, non
ieiunus
possit cele-
brare, vt
infirmus
non disce-
dat sine
viatico?

Vtrum verò Sacerdos, qui soluit ieiunium, possit celebrare, vt infirmum, alioqui sine viatico discessurum, communione reficiat, dubium est. Nam Ioannes Maior d. 9. q. 3. existimat posse; addens etiam quædam alia, nempe Sacerdotem tunc debere clanculum, & sine vestibus sola verba consecrationis panis proferre, & non sumere: quæ nullo modo in praxi sunt admittenda; quia contra vniuersalem Ecclesiæ consuetudinem, & contra ius diuinum.

Paludanus d. 8. q. 2. negat: cui assentitur Dominicus Soto d. 12. quaest. 1. art. 8. quæ sententia est tenenda. Ratio est, quia, cum hoc Sacramentum non sit absolutæ necessitas, & ex illa licentia celebrandi possent sequi graues irreuerentiæ, merito potuit Ecclesiæ hoc præcipere & seruare. Aduerte tamen; si alioqui nasceretur scandalum, v. g. desperatio infirmi, perturbatio amicorum, & odium; posse tunc sacerdotem non ieiunium celebrare. Ratio est, quia lex positua cessat in casu scandali: scandalum enim iure naturali vitandum est. Similiter, si aliquin sequeretur notabilis infamia sacerdotis. Rarissimè tamen hi casus incidunt.

Alterum est: Sacerdotem posse hoc Sacramentum sumere ieiunio violato, quinque casibus. Primò, Si loco vini consecrati sumpsit aquam: tunc enim debet consecrare vinum, & sumere, vt Sacramentum sit perfectum.

Secundò, Si celebrans deficiat post consecrationem, & non adsit Sacerdos ieiunus, qui possit perficere: tunc etiam is, qui non est ieiunus, tenetur.

Tertiò, Si sumpta abluitione inueniat aliquas reliquias eiusdem sacrificij, potest illas sumere, quam diu est in altari, etiamsi magna mora intercesserit: vt fit quando datur plebi communio. Ita Victoria, q. 83. Ratio est: quia pertinent ad idem Sacrificium, & censetur adhuc versari in eadem actione, quæ ordinatur ad consumptionem illius Sacrificij. Postquam autem ab altari recessit,

20
Casus, qui-
bus liceat
Sacerdoti
non ieiunus
S. Eucharis-
tiã sumere.

non potest eas sumere: quia ministeriũ suum impleuit: nisi forte esset periculum ne perirent. Reliquiæ autem alterius Sacrificij non debent sumi post abluitionem, nisi ad vitanda maiora incõmoda.

Quartò, Si periculum ingruat, ne ab hæreticis, hoc Sacramentum indignè tractetur.

Quintò, Ad vitandum scandalum.

D V B I V M.

Quenam sumpta aduersus malignam auram: Quæ oris abluio: Quæ ciborum pragustatio impediant Sacra Eucharistiæ summptionem?

R Espondeo, Ea quæ sumuntur aduersus malignam auram: Vel facillè liquefcunt & diffunduntur; vt succus glycyrrhyzæ, & quæ ex saccharo vel melle compolita: Vel non liquefcunt & planè sunt arida; vt radix zedoariæ, caryophyllum, cinnamomum &c.

Quæ prioris generis sunt, non possunt ordinari ore retineri ante communionem: quia est manifestum periculum transmittendi in stomachũ. Si tamen aliquis aliquo casu exigente, tale quid ore teneret, diligenter aduertens ne quid deglutiat, sed continuò expuat, non putarem à communione arceandum: modò re ipsa non sit sibi conscius quod aliquid demiserit.

Quæ secundi sunt generis, non prohibent Doctores iustã suppetere causã, ore teneri; v. g. ne maligna aura hauriatur; ne fætor anhelitus alios offendat &c. modò detur opera, & ratio aduigilet ne quid traijciatur. Non enim licet talia sumere eo animo, vt saliuã imbuta virtute illorum, glutiat, ad stomachum vel cor corroborandum. Hoc enim est de industria aliquid externi intrò assumere: quia succus aliquis, non sola qualitas, ex illis elicitur, qui mixtus saliuã in stomachum transit. Itaque non licet ea sumere vt saliuã demittatur. Si tamen præter intentionem contingat saliuã imbutam transmitti, non impedit communionem.

Idem dicendum de aqua qua os abluitor: Nõ enim licet os & fauces colluere vt aliquid demittatur in stomachum: si tamen præter intentionem contingat traijci humorem, quo linguæ & faucium spongiosa caro per collutionem oris imbuta est, id communionem non impedit, vt Doctores tradunt: quia traijciatur in modum saliuæ. Idem dicendum dum homo os colluens interceptus tussi, vel simili incommodo aliquid aquæ transmittit: quia planè præter intentionem accidit, idque in officio necessario.

Matres & Nutrices quæ proli cibum præmandunt, si diligenter cauent, vti debent, quando volunt communicare, ne quid transmittant, non sunt prohibendæ à communione, etiamsi saliuã sapore ciborum imbuatur. Quòd si præter intentionem contingat aliquid modicum transmitti, non videtur obesse, sicut de aqua dictum est: quia est officium necessarium, & modicum pro nihilo reputatur. Neque videtur esse mens Ecclesiæ, vt ob talem causam prorsus inculpatam à communione arceantur. Est enim hoc præceptum, non diuini, sed Ecclesiastici iuris. Nimis durè præceptum Ecclesiasticum sic interpretaremur. Secus tamen, si multum transmitteret; v. g. bolum solidum,

21
Aduersus
malignam
auram.

Liquida.

Solida.

22
Oris ablu-
tio.

23
Ciborum
pragustatio.

lidum, vt interdum fit per obliuionē. Tunc enim communio in aliud tempus esset differenda: nisi grauis aliqua causa prohibeat.

ARTICVLVS IX.

Utrum non-habentibus vsum rationis, sit dandum hoc Sacramentum?

Respondetur Primò, Ijs, qui nunquam habuerunt vsum rationis, non esse dandum Eucharistiam: vt infantibus, & amentibus à natiuitate. Ratio est; quia ad huius Sacramenti susceptionem requiritur deuotio & reuerentia; & vt accipiatur tanquam cibus spiritalis.

Respondetur Secundò, Ijs verò, qui aliquando vsum rationis habuerunt, & hoc Sacramentum desiderauerunt, dandum est saltem in periculo mortis, tanquam viaticum, etiamsi multos annos in amentia fuerint. Ratio est; quia illi habuerunt deuotionem actu ad hoc Sacramentum, quæ adhuc censetur virtute perseverare aliquo modo.

Notandum est Primò, In quibusdam Ecclesijs olim fuisse consuetudinem, vt etiam infantibus post Baptismum, & Confirmationem, daretur Eucharistia: vt patet ex Dionysio lib. de Ecclesiastica Hierarchia cap. 7. parte 3. sub finem: Illud verò (inquit) quod pueri quoque, qui necdum possunt intelligere, diuini Sacramenti Baptismatis, & altissimorum Communione sacrosanctæ signorum fiant participes, videtur profanus ridiculum: &c. Idem colligitur ex Cypriano sermone de Baptizatis; vbi inter alia refert de quadam infantula, quæ Eucharistiam euomuit, eò quod panem tinctum idolis immolatum gustasset. Et Auctor de Ecclesiasticis dogmatibus c. 52. Si paruuli sunt (nempe qui ab hæreticis sunt baptizati) vel hebetes, qui doctrinam non capiunt, respondeant pro illis, qui eos offerunt; & sic per manus impositionem christumate communiti, Eucharistia mysterijs admittantur.

Sed hæc consuetudo ob iustissimas causas iam pridem in Ecclesia est abolita. Primò, Ob maximum periculum irreuerentiæ: fieri enim vix potest, vt infantes Sacramentum vel saluus non eiciant, vel non exspuant. Secundò, Quia requiritur reuerentia, & deuotio, & vt accipiatur tanquam cibus spiritalis; quod infantes non possunt. Quare eum sine illo possint saluari, omnino decet vt illis non detur. Denique fundamentum illorum, qui communionem censebant infantibus esse dandam, sunt verba illa Domini Ioannis 6. Nisi manducaueritis: quæ constat non pertinere ad infantes, sed ad solos adultos.

Notandum Secundò, Non solum ijs dandum hoc Sacramentum, qui aliquando explicitè hoc desiderarunt, sed etiam ijs, qui implicitè: quales sunt omnes qui Christianè vixerunt, & modò rationis vsum sunt destituti, vt explicitè petere nequeant: quiuis enim Christianus, dum ratione utitur, censetur implicitè velle suscipere omnia salutis suæ remedia Christianæ plebi communia. Requiritur tamen Primò, Vt præsumatur esse in bono statu; quod semper præsumi debet, quamdiu non constat de contrario. Vnde etsi malè vixit, si tamen postea signa contritionis dedit, non

est præuidendum hoc remedio: vt colligitur ex decreto Concilij Carthaginensis citato hic à D. Thoma in Corpore. Secundò, Vt absit periculum eiectionis, vel alterius irreuerentiæ notabilis. Vide Siluestrum, Euchar. 3. q. 5. §. octauo.

ARTICVLVS X.

Utrum liceat quotidie hoc Sacramentum suscipere?

Respondetur licere, quotidie sumere, modò quotidie sis paratus vt dignè id præstes. Vide D. Thomam, qui id optimè explicat. Idem habet Concilium Tridentinum sessione 22. cap. 6. Oportet quidem S. Synodus, vt in singulis Missis fideles adstantes non solum spiritali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistia perceptione communicentur, quo ad eos sanctissimi huius sacrificij fructus vberior perueniret. Nec tamen, si id non semper fiat, idcirco Missas illas, vt priuatas, & illicitas damnat, &c.

Aduerte tamen, Quia varia sunt hominum negotia, & animarum occupationes, satis esse, vt seculares octauo quoque die accedant: id enim sufficit ad fructum animorum, & habetur ratio reuerentiæ huius Sacramenti: difficile enim est secularibus crebrius conueniens tempus huic sacratissima actioni impendere, & sese debite præparare. Qui autem planè à mundo sunt segregati, & toti rebus spiritalibus dediti, (quales debent esse religiosi, & hisce similes) ij sapius possunt communicare, habita tamen ratione edificationis proximorum, & consuetudinis locorum.

Petes, An sapius in die liceat communicare? Respondeo; non licere, nisi fortassis in euentu: vt v. g. ad impediendam iniuriam huius Sacramenti ab incendio, ab hæreticis &c. Id tamen non est iure diuino prohibitum, sed Ecclesiastico: quod colligitur ex Cap. Consultum, de Celebratione missarum; & Cap. Sufficit, de Consecratione dist. 1. quibus locis Sacerdoti non permittitur secundò celebrare, nisi ob necessitatē. Vnde colligunt Doctores laico nõ licere secundò communicare; quod etiam Ecclesiæ consuetudo confirmat. Quauis tamen hora diei potest quis communicare, modò sit ieiunus, & absit scandalum; vt docet Angelus, Eucharistia 3. num. 36. & Siluester Eucharistia 3. q. 15. nulla enim lex obstat, aut consuetudo habens vim præcepti. Secus de celebratione.

ARTICVLVS XI.

Utrum omnino liceat à Communionem abstinere?

Notandum est, quosdam Doctores sentire communionem laicam non esse iure diuino præceptam, sed solum consultam; iure tamen Ecclesiastico esse præceptam. Ita D. Thomas in 4. d. 9. vt testatur Caietanus hic, qui in eam propendit, & Alexand. Halens. 4. p. q. 51. Bonauentura d. 12. art. 4. q. 1. Gabriel in Canonem lectione 87. Ferrariensis 4. contra gentes cap. 61. Siluest. Eucharistia. 3. §. 1.

Sed contrariū est longè probabilius & verius; nempe

24 Infanti- bus ne detur Eucharis- tia.

Nec amentibus, nisi aliquando rati- one.

Olim infan- tibus dari solita.

Cur iam infan- tibus dari non debeat.

25 Detur om- nibus qui implicitè eam deside- rant.

Quotidie communi- cantes oportet Triden- tinum.

Seculares octauo die communi- cent.

Crebrius Religiosi & Deuoti.

27 Semel duo- taxat in die extra ne- cessitatem.

Quauis hora.

Diuino præcepto obligantur ad quantum- que commu- nicandum.